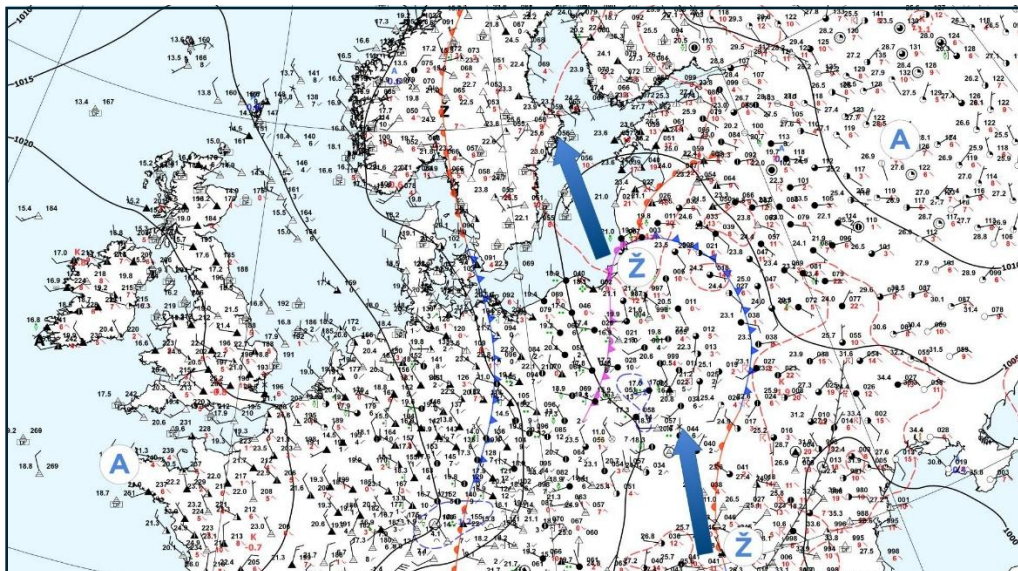

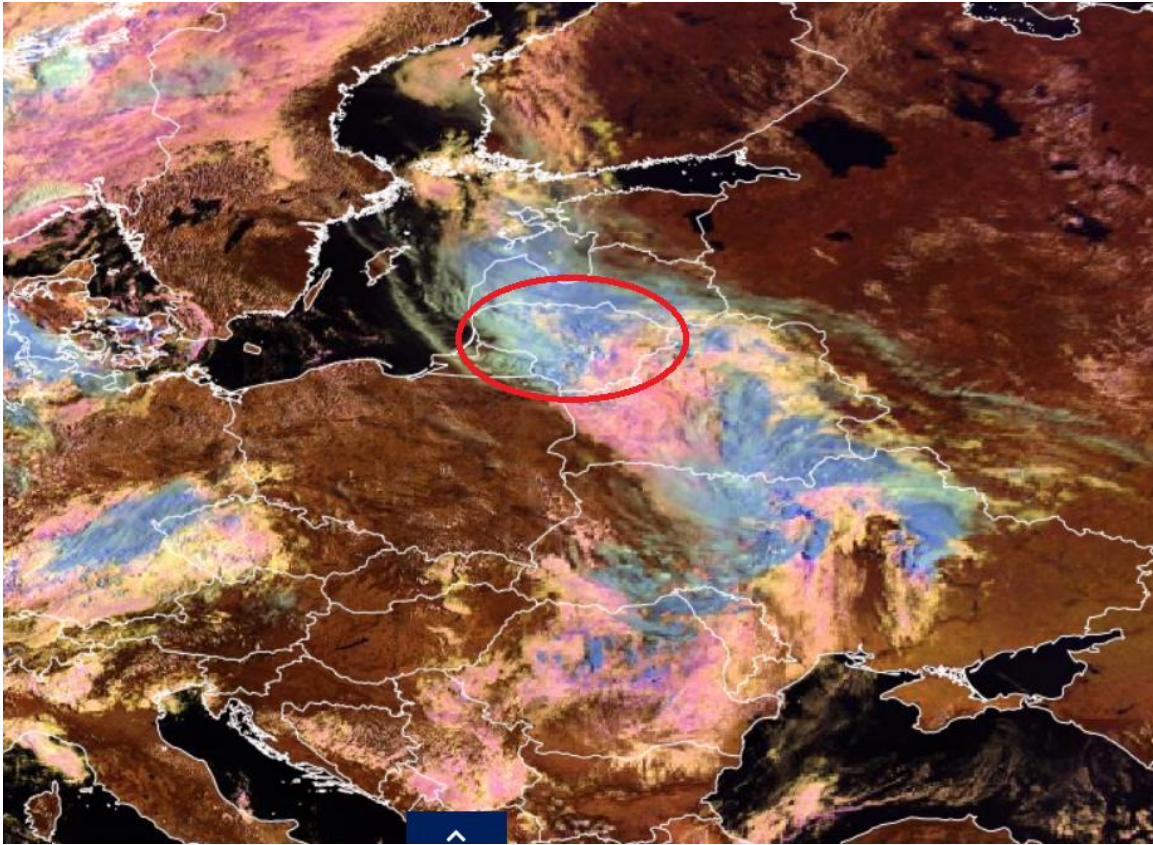
16.17. Labai smarkūs lietūs kai kuriuose Lietuvos rajonuose liepos 28 ir 30 d.

Ciklonai, užgimę Viduržemio arba Juodosios jūros regione, toliau merkia Centrinės bei Rytų Europos šalis. Šių žemo slėgio sukurių trajektorija nukrypusi į šiaurines platumas, todėl neaplenkia ir Baltijos šalių. Nuo vieno tokio sūkurių nusidriekęs šiltasis atmosferos frontas, judėdamas per Balkanų šalis, liepos 27-os vakare pasiekė Pietų Lietuvą ir *liepos 28-os naktį pirmiausia stichinis labai smarkus lietus, 57,4 mm/12 val., užregistruotas Varėnos r. esančioje Gudakiemio Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos stotyje (LŽŪKTS)*. Šio ciklono centras (slėgis 995 hPa) pamažu slinko per Lenkiją Baltijos jūros link, ir liepos 28-os dieną Lietuvą pasiekė jo šaltasis atmosferos frontas, kuris ypač suaktyvėjo popietinėmis valandomis (**1 pav.**). Lietaus debesų viršūnės išsivystė iki 12–14 km aukščio, išryškėjo terminiai kontrastai tarp ciklono šiltojo sektoriaus ir oro masės už šaltojo fronto, susidarė palankios sąlygos ne tik intensyviems lietums, bet ir perkūnijoms. Procesas vyko lėtai, nes tiek vakariau, tiek ryčiau nuo Baltijos regiono ciklonui kelią blokavo anticiklonai – Lietuvoje lietūs užsitęsė ir net 35 matavimo stotyse registruoti smarkūs, 15,4–40,8 mm, lietūs, o *liepos 28-os dieną šalies vakariniuose rajonuose kai kur fiksuoti labai smarkūs lietūs: Rietavo AMS išmatavo 64,4 mm, Laukuvos AMS 59,7 mm, Pabremenio LŽŪKTS (Šilalės r.) 58,4 mm, Paulių LŽŪKTS (Jurbarko r.) 56,6 mm.*

1 pav. Sinoptinė analizė liepos 28 d. 18 val. (mėlynos rodyklės rodo ciklono bei atmosferos frontų judėjimo kryptį)

Liepos 29 d. lietūs mūsų šalyje nesiliovė, nes iš pietų toliau šiaurės link judėjo atmosferos frontinės bangos, ant kurių viršūnių susidarė mezociklonai. Vienas jų, formuodamas gausaus lietaus su perkūnijomis debesis, vėlu liepos 29-os vakarą pasiekė Lietuvos pietrytinę dalį, o liepos 30-os naktį lietaus zona apėmė jau daugelį šalies regionų, išskyrus Žemaitiją ir pietvakarinę šalies dalį (**2 pav.**). Susidarius tokioms sąlygoms Lietuvoje daugelyje rajonų vėl registruoti *smarkūs ir labai smarkūs lietūs (1 lentelė).*

2 pav. MTG meteorologinio palydovo debesų fazės produktas liepos 30 d. 11.10 val.

Šį kartą lietūs buvo dar gausesni nei prieš dvi paras: 3 matavimo stotyse lietūs pasiekė *katastrofinio labai smarkaus lietaus* rodiklį (>80 mm/12 val.) ir net 21 sotyje *stichinio labai smarkaus lietaus* rodiklį (≥ 50 mm/12 val.). Smarkiausi lietūs (85,7–91,8 mm) iškrito Varėnos ir Trakų r. savivaldybėse, stichiniai lietaus kiekiai (52,7–79,6 mm) daugiausia išmatuoti šalies centriniuose ir vietomis pietiniuose bei šiauriniuose rajonuose.

Dėl smarkių liūčių patvino upės, tvenkiniai, buvo išplauti keliai, apsemti daržai, suniokoti javų laukai.

1 lentelė. Labai smarkus lietus liepos 27–28 d. ir liepos 30 d.

Eil. Nr.	Reiškinys	Data (vietos laikas)	SMR charakteristika	Išplitimo teritorija
16	Labai smarkus lietus (SMR)	2025-07-27/28 17–05 val.	57,4 mm/12 val.	LŽŪKTS: Gudakiemio (Varėnos r.)
		2025-07-28 05–17 val.	58,4 mm/12 val.	Pabremenio Šilalės r.)
		2025-07-28 06–18 val.	57,2 mm/12 val.	Paulių (Jurbarko r.)
		2025-07-28 06–18 val.	59,7mm/12 val.	AMS: Laukuvos
		2025-07-28 07–19 val.	64,4 mm/12 val.	Rietavo
17	Labai smarkus lietus (SMR)	2025-07-29/30 23–11 val.	64,3/12 val.	AMS: Trakų
		2025-07-30 01–13 val.	70,1 mm/12 val.	Kaišiadorių
		02–14 val.	62,9 mm/12 val.	Jonavos
		03–15 val.	56,1 mm/12 val.	Prienų
		04–15 val.	64,1 mm/11 val.	Birštono

Lentelės tęsinys

Eil. Nr.	Reiškinys	Data (vietos laikas)	SMR charakteristika	Išplitimo teritorija
17	Labai smarkus lietus (SMR)	2025-07-29/30 04–16 val. 04–16 val. 06–18 val. 06–18 val. dieną daugiausiai lijo nuo pirmos nakties pusės iki antros dienos pusės	64,7 mm/12 val. 61,3 mm/12 val. 62,1mm/12 val. 52,7 mm/12 val. 78 mm/12 val. 50,2–79,6 mm/12 val.	AMS: Dotnavos Šeduvos Šiaulių Joniškio Šiaulėnų VMS Iš viso SMR fiksuotas 18 LŽŪKTS: daugiausiai 79,6 mm/12 val. iškrito Žiežmarių LŽŪKTS.